

شماره: ۳، ۴۳۸۷۱
تاریخ: ۲۴، ۷، ۱۴
پوست:

رؤسای محترم دانشگاه آزاد اسلامی استان‌ها

موضوع: دستورالعمل تعداد مجاز راهنمایی و مشاوره پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد و رساله‌های دکترای تخصصی غیر پزشکی

به منظور ساماندهی ظرفیت استادان راهنما و مشاور پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد و رساله‌های دکترای تخصصی و همچنین مطابقت آن با شیوه‌نامه نحوه همکاری اعضای هیات علمی الف و ب، این دستورالعمل به شرح ذیل ابلاغ می‌گردد:
ماده ۱: تعداد مجاز راهنمایی و مشاوره پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد و رساله‌های دکترای تخصصی اعضای هیات علمی نوع "الف و ب" به مدت یکسال به شرح جداول زیر اعلام می‌گردد:

جدول ۱: ظرفیت راهنمایی و مشاوره اعضای هیات علمی نوع "الف"

ردیف	مرتبۀ	حداکثر ظرفیت مجاز*	تعداد رساله یا پایان‌نامه موظف	
			دکتری	کارشناسی‌ارشد
۱	استاد	۱۸	۱	۴
۲	دانشیار	۱۶	۱	۴
۳	استادیار (پایه ۴ و بالاتر)	۱۵	۱	۴
۴	مربی (پایه بالاتر از ۱۰)	۲	-	-

تبصره ۱: مربی با پایه کمتر از ۱۰ فاقد ظرفیت راهنمایی و مشاوره می‌باشد.

تبصره ۲: استاد(ان) می‌توانند ظرفیت موظف خود را در هر سال تحصیلی از یک رساله دکتری تخصصی یا چهار پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد تامین نمایند.
تبصره ۳: در صورتی که هیات علمی نوع "الف" بخواهد ظرفیت موظف خود را از پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد از موضوعات نظام پایش آزاد تامین نماید، ظرفیت موظف ایشان از ۴ به ۳ کاهش می‌یابد.

جدول ۲: ظرفیت راهنمایی و مشاوره اعضای هیات علمی نوع "ب"

ردیف	مرتبۀ	حداکثر ظرفیت مجاز*	تعداد رساله یا پایان‌نامه موظف	
			دکتری	کارشناسی‌ارشد
۱	استاد	۹	۰/۵	۲
۲	دانشیار	۸	۰/۵	۲
۳	استادیار (پایه ۴ و بالاتر)	۷	۰/۵	۲

* در صورتی که پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد انتخاب شده توسط استاد راهنما در چارچوب نظام پایش آزاد باشد، هر پایان‌نامه به جای یک ظرفیت به میزان ۰/۷۵ ظرفیت مجاز راهنمایی و مشاوره عضو هیات علمی را اشغال می‌کند. در این حالت به ازای هدایت هر چهار پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد در قالب نظام پایش آزاد، یک پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد به ظرفیت مجاز راهنمایی یا مشاوره عضو هیات علمی اضافه می‌گردد.

شماره: ۲۰، ۴۳، ۱۷۱
 تاریخ: ۱۴، ۷، ۲۴
 پست:

دانشگاه آزاد اسلامی

سازمان مرکزی

تبصره ۱: در صورتی که هیات علمی نوع "ب" بخواهد ظرفیت موظف پایان نامه کارشناسی ارشد خود را از موضوعات نظام پایش آزاد تامین نماید، ظرفیت موظف ایشان از ۲ به ۱ کاهش می یابد.

تبصره ۲: ظرفیت مجاز برای هر عضو هیات علمی در یکسال شمسی (از اول مهرماه تا پایان شهریور سال بعد) در نظر گرفته شود.

تبصره ۳: تعداد دانشجویانی که هر عضو هیات علمی می تواند به طور همزمان استاد مشاور آن ها باشد حداکثر برابر تعداد مجاز راهنمایی پایان نامه ها یا رساله ها مطابق جداول ۱ و ۲ می باشد.

تبصره ۴: اعضای هیات علمی نوع "الف یا ب" موظف هستند در پایان هر سال تحصیلی (شهریور ماه) نسبت به مشخص کردن وضعیت رساله/ پایان نامه موظف خود اقدام نمایند تا ظرفیت مجاز سال تحصیلی بعدی برای آنها در سامانه پژوهشیار لحاظ گردد.

ماده ۲: اعضای هیات علمی واجد شرایط می توانند با رعایت ظرفیت مجاز، در سایر واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی با موافقت واحد مبدا در زمینه راهنمایی و مشاوره پایان نامه های کارشناسی ارشد و رساله های دکتری تخصصی همکاری کنند اما اولویت با واحد دانشگاهی می باشد که عضو هیات علمی در آن تمام وقت است.

ماده ۳: نسبت همکاری اعضای هیات علمی در پایان نامه های کارشناسی ارشد و رساله های دکتری تخصصی اعضای هیات علمی به صورت جداول زیر است:

جدول ۲: نسبت همکاری راهنمایی و مشاوره اعضای هیات علمی نوع "الف"

مرتبه	ظرفیت دانشجوی کارشناسی ارشد	ظرفیت دانشجوی دکتری تخصصی
استاد	۱۲	۶
دانشیار	۱۲	۴
استادیار (پایه ۴ و بالاتر)	۱۲	۳

تبصره: ظرفیت راهنمایی استادیار پایه ۱ تا ۳، فقط ۱۲ دانشجوی کارشناسی ارشد و ظرفیت مشاوره شامل ۱۲ دانشجوی کارشناسی ارشد و ۲ دانشجوی دکتری تخصصی می باشد.

جدول ۴: نسبت همکاری راهنمایی و مشاوره اعضای هیات علمی نوع "ب"

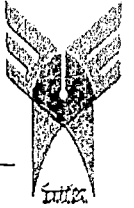
مرتبه	ظرفیت دانشجوی کارشناسی ارشد	ظرفیت دانشجوی دکتری تخصصی
استاد	۶	۳
دانشیار	۶	۲
استادیار (پایه ۴ و بالاتر)	۶	۱

تبصره ۱: ظرفیت راهنمایی استادیار پایه ۱ تا ۳، فقط ۶ دانشجوی کارشناسی ارشد و ظرفیت مشاوره شامل ۶ دانشجوی کارشناسی ارشد و ۱ دانشجوی دکتری تخصصی می باشد.

تبصره ۲: در صورتی که واحد دانشگاهی، دانشجوی دکتری تخصصی نداشته باشد تمام سقف همکاری راهنمایی و مشاوره می تواند به دانشجویان کارشناسی ارشد اختصاص پیدا کند.

شماره: ۳۰، ۴۳۸۷۱
تاریخ: ۱۴۰۷/۲۴
پوست:

دانشگاه آزاد اسلامی

سازمان مرکزی

تبصره ۳: در صورتیکه واحد دانشگاهی دانشجوی کارشناسی ارشد نداشته باشد، تمام سقف همکاری راهنمایی و مشاوره می‌تواند به دانشجویان دکترای تخصصی اختصاص یابد، مشروط به آنکه هر ۴ پایان نامه کارشناسی ارشد معادل یک رساله دکترای تخصصی در نظر گرفته شود.

ماده ۴: تاریخ دفاع از پایان نامه‌های کارشناسی ارشد حداقل ۶ ماه و پیش دفاع متمرکز دانشجویان دکترای تخصصی حداقل یکسال پس از تصویب موضوع پیشنهادی (پروپوزال) در گروه تخصصی واحد دانشگاهی می‌باشد، ضمناً دفاع و پیش دفاع زودتر از موعد مقرر به هیچ وجه امکان پذیر نیست.

ماده ۵: شرایط خروج دانشجو از ظرفیت استاد

الف) کارشناسی ارشد: با بارگذاری صورتجلسه دفاع از پایان نامه و ثبت نمره/درجه کیفی آن در سامانه پژوهشیار، دانشجو از ظرفیت استاد راهنما و مشاور در شهریور همان سال تحصیلی خارج می‌گردد.

ب) دکترای تخصصی: دانشجویانی که بر اساس بختنامه شماره ۱۰/۷۹۵۳۴ مورخه ۹۸/۱۲/۰۷ مرحله کفایت پیش دفاع متمرکز را مطابق با سامانه پژوهشیار با موفقیت گذرانده باشند، از سقف مجاز راهنمایی و مشاوره استاد راهنما و مشاور در شهریور همان سال تحصیلی خارج می‌گردند.

تبصره ۱: چنانچه دانشجوی کارشناسی ارشد بعد از گذشت یکسال موفق به دفاع نشده باشد، در صورتی که عدم دفاع به دلیل طولانی شدن فرآیند کار تحقیقاتی باشد، دانشجو تا زمان دفاع در ظرفیت استاد (راهنما و مشاور) باقی می‌ماند. در غیر این صورت، بعد از اطلاع رسانی به دانشجو با درخواست استاد راهنما و تایید شورای پژوهشی دانشکده/دانشگاه، دانشجو از ظرفیت استاد خارج می‌شود.

تبصره ۲: چنانچه دانشجوی دکترای تخصصی بعد از گذشت دو سال به هر دلیلی نتواند پیش دفاع متمرکز از رساله خود را با موفقیت به انجام برساند، بعد از اطلاع رسانی به دانشجو، با درخواست استاد راهنما و تایید شورای پژوهشی دانشکده/دانشگاه، از ظرفیت استاد(ان) راهنما و مشاور خارج می‌شود. در صورتی که عدم پیش دفاع متمرکز، به دلیل طولانی شدن فرآیند کار تحقیقاتی باشد، دانشجو با احتساب ۵۰٪ ظرفیت اولیه، در ظرفیت استاد(ان) راهنما و مشاور باقی می‌ماند.

تبصره ۳: چنانچه دانشجویان کارشناسی ارشد پس از گذشت یکسال و دانشجویان دکترای تخصصی پس از گذشت دو سال با درخواست استاد(ان) راهنما از ظرفیت ایشان خارج شده باشد و مجدداً بخواهند به سیستم پژوهشی باز گردند، موظف هستند فرآیند انتخاب پایان نامه یا رساله را از ابتدا در سامانه پژوهشیار شروع نمایند، ولی اگر استاد(ان) راهنما و موضوع پروپوزال تغییری نکرده باشد و استاد(ان) راهنما دارای ظرفیت باشد، تاریخ تصویب پروپوزال قبلی در سامانه پژوهشیار قابل استناد است.

ماده ۶: برای راهنمایی رساله دکترای تخصصی در صورت نیاز با تایید معاونت پژوهش و فناوری/علمی واحد، همکاری ۲ استاد راهنما به صورت مشترک امکان پذیر است مشروط به اینکه حداقل یکی از استادان راهنما عضو هیات علمی تمام وقت دانشگاه آزاد اسلامی باشد، در این صورت ظرفیت هر استاد نیم محاسبه می‌شود.

ماده ۷: همکاری کلیه اعضای هیات علمی در پایان نامه‌های کارشناسی ارشد و رساله‌های دکترای تخصصی به عنوان استاد(ان) راهنما تنها در رشته‌های مرتبط با تخصص آن‌ها امکان پذیر است و در مورد موضوعات پژوهشی میان رشته‌ای با تایید شورای گروه آموزشی و شورای پژوهش و فناوری/علمی واحد، امکان همکاری استاد(ان) راهنما از رشته‌های دیگر وجود دارد.

شماره: ۳، ۴، ۸، ۷، ۱
تاریخ: ۱۴، ۷، ۲۴
پوست:

شماره:
تاریخ:
پوست:

دانشگاه آزاد اسلامی

سازمان مرکزی

ماده ۸: ظرفیت راهنمایی و مشاوره و نسبت همکاری در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی اعضای هیات علمی نیمه وقت واحدهای دانشگاهی بشرح جداول ذیل می باشد:

جدول ۵: ظرفیت راهنمایی و مشاوره اعضای هیات علمی نیمه وقت

مرتبه	حداکثر ظرفیت راهنمایی	حداکثر ظرفیت مشاوره
استاد	۷	۷
دانشیار	۶	۶
استادیار (پایه ۴ و بالاتر)	۵	۵

جدول ۶: نسبت همکاری راهنمایی و مشاوره اعضای هیات علمی نیمه وقت

مرتبه	ظرفیت دانشجوی کارشناسی ارشد	ظرفیت دانشجوی دکتری تخصصی
استاد	۵	۲
دانشیار	۴	۲
استادیار (پایه ۴ و بالاتر)	۴	۱

تبصره ۱: در صورت کمبود استادان راهنما و مشاور در گروه های آموزشی، پس از تکمیل ظرفیت استادان تمام وقت، مدیر گروه موظف است از ظرفیت خالی اعضای هیات علمی نیمه وقت و در صورت تکمیل ظرفیت این دسته از استادان، از ظرفیت خالی اعضای هیات علمی سایر دانشگاه ها و پژوهشگاه های سراسر کشور در مرتبه استادیار به بالا استفاده نماید. ضمناً ظرفیت راهنمایی و مشاوره برای این دسته از استادان (حق التدریس) معادل ظرفیت راهنمایی و مشاوره اعضای هیات علمی نیمه وقت می باشد.

تبصره ۲: با رعایت اولویت تبصره ۱، در صورت کمبود استادان راهنما و مشاور می توان از افرادی که دارای مدرک دکترای تخصصی متناسب با رشته تخصصی دانشجو می باشند، حداکثر در ۴ پایان نامه کارشناسی ارشد به عنوان استاد راهنما و در ۴ پایان نامه کارشناسی ارشد به عنوان استاد مشاور با تایید معاونت پژوهش و فناوری استان مربوطه، استفاده نمود.

تبصره ۳: با رعایت اولویت تبصره ۱، افرادی که دارای مدرک دکتری تخصصی بوده و در راستای پژوهشی مرتبط با رساله دانشجو از تخصص، غنای علمی و تجارب ارزنده لازم برخوردار هستند، با تایید معاون پژوهش و فناوری استان مربوطه می توانند فقط به عنوان استاد مشاور در ۲ رساله دکتری تخصصی همکاری داشته باشند.

تبصره ۴: استادیار با پایه پایین تر از ۴ (۳ و ۲، ۱) در صورتی می تواند از ظرفیت راهنمایی خود در مقطع دکترای تخصصی استفاده نماید که قبل از آن ۴ پایان نامه کارشناسی ارشد را به عنوان استاد راهنما و ۲ رساله دکترای تخصصی را به عنوان استاد مشاور هدایت نموده باشد، پس از آن معادل استادیار پایه ۴ می تواند ظرفیت راهنمایی داشته باشد.

نشانی: تهران، انتهای بزرگراه شهید ستاری (شمال)، میدان دانشگاه، بلوار شهدای حصارک، سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی کدپستی ۱۴۷۷۸۹۳۸۵۵

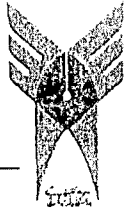
تلفن: ۴۷۲۵۰۰۰۰ و تلفن گویای ۴۷۲۴۸

۳۰۴۳۸۷۱

۱۴۰۷/۲۴

شماره:
تاریخ:
پوست:

دانشگاه آزاد اسلامی

سازمان مرکزی

ماده ۹: مشخصات استاد(ان) راهنما و مشاور در رساله‌های دکتری

استاد راهنما به پیشنهاد دانشجو باید از میان اعضای هیات علمی واحد محل تحصیل انتخاب شود و در صورت تکمیل ظرفیت اعضای هیات علمی، گروه موظف به معرفی استاد(ان) راهنما و مشاور از سایر گروه‌های مرتبط از واحد دانشگاهی و یا از بین اعضای هیات علمی سایر واحدها، دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی رسمی با مرتبه حداقل استادیاری می‌باشد.

تبصره ۱: شورای گروه آموزشی موظف است برای هر دانشجو در دوره‌های دکتری تخصصی حداقل یک استاد راهنما و یک استاد مشاور تعیین کند.
تبصره ۲: انتخاب استاد(ان) مشاور به پیشنهاد استاد راهنما و تایید گروه آموزشی، از بین اعضای هیات علمی با حداقل مرتبه استادیاری مرتبط با رشته تحصیلی دانشجو امکان پذیر است.

ماده ۱۰: نحوه پرداخت حق الزحمه استاد(ان) راهنما و مشاور

الف) دکتری تخصصی: ۵۰٪ بعد از پیش‌دفاع متمرکز موفق، ۲۵٪ حق الزحمه پس از دفاع موفق و ۲۵٪ باقیمانده حق الزحمه مشروط به اخذ رساله در چارچوب طرح پایش و در صورت تایید دبیرخانه برنامه علمی استان‌ها به استاد(ان) راهنما و مشاور پرداخت می‌گردد.

ب) کارشناسی ارشد: ۵۰٪ حق الزحمه پس از دفاع موفق، ۲۵٪ دیگر پس از ارائه یک مقاله در نشریات علمی معتبر داخلی (علمی وزارتین و نشریات دارای امتیاز دانشگاه آزاد اسلامی با درجه A و A+) یا نشریات علمی معتبر بین‌المللی نمایه شده در پایگاه JCR یا رتبه بندی Q3 و بالاتر در SJR و ۲۵٪ باقیمانده حق الزحمه در صورت اخذ پایان‌نامه در چارچوب طرح پایش در صورت تایید دبیرخانه برنامه علمی استان‌ها به استاد(ان) راهنما و مشاور پرداخت می‌گردد.

تبصره: دریافت ۲۵٪ تشویقی مربوط به ارائه مقاله، مشروط به چاپ/پذیرش معتبر (مفاد بند ۳ بخشنامه شماره ۱۰/۹۳۲ مورخ ۱۴۰۰/۳/۱۷) مقاله استخراج از پایان نامه کارشناسی ارشد به مدت یکسال بعد از تاریخ دفاع می‌باشد.

ماده ۱۱: این دستورالعمل جایگزین بخشنامه‌های شماره ۷۳/۲۸۹۹۶ مورخ ۹۳/۲/۱۵، شماره ۷۳/۶۰۱۰۱ مورخ ۹۳/۳/۲۵، شماره ۷۰/۸۰۲۷۱ مورخ ۹۴/۱۰/۲۳، ماده ۵، ۶ و ۷ بخشنامه شماره ۷۳/۳۵۲۶۸۴ مورخ ۹۲/۱۰/۲۲ و دستورالعمل شماره ۳۰/۶۲۹۷۱ مورخ ۹۸/۱۰/۷ می‌باشد.

این دستورالعمل مشتمل بر ۱۱ ماده و ۲۱ تبصره تهیه شده و در تاریخ ۱۳۹۸/۱۰/۲۵ به تایید ریاست دانشگاه رسیده است و از نیمسال اول ۱۴۰۰-۱۴۰۱ لازم الاجرا می‌باشد. مسئولیت حسن اجرای آن با معاونان پژوهشی و فناوری/علمی واحدهای دانشگاهی بوده و نظارت آن با معاونت‌های موضوعی سازمان مرکزی دانشگاه است.

عبدالحسین خسروپناه
معاون علوم انسانی و هنر دانشگاه

جواد علمائی
معاون علوم، مهندسی و کشاورزی دانشگاه

رونوشت

- روسای واحدها، مراکز آموزشی و آموزشکنندهای دانشگاه آزاد اسلامی

علیرضا ابراهیمی